

DEEL 1

Frequently Asked Questions

Een antwoord op veel gestelde vragen bij het nieuwe decreet

Met het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters, dat op 1 april 2014 in werking trad, wil de Vlaamse overheid de kinderopvang toegankelijker, professioneler en transparanter maken. Ondanks de uitgebreide communicatie, leven nog heel wat vragen over de concrete gevolgen van de nieuwe wetgeving. KIDDO lijst enkele van de meest gestelde vragen op en zoekt het antwoord uit.

Wat is een opvangplan?

Het opvangplan maakt deel uit van de schriftelijke overeenkomst tussen ouders en opvang. Voor ieder kind stellen de ouders en opvang dit samen op en leggen hierin duidelijke afspraken vast. Hoeveel dagen per week of per maand zal het kind naar de opvang komen? Wanneer neemt het gezin vakantie? Hoe zal de opvang omgaan met afwezigheden van het kind? Enzovoort. Deze afspraken vertrekken vanuit de opvangvraag van de ouders. De opvang kan ouders niet verplichten tot een ruimer opvangplan dan zij redelijkerwijs nodig hebben.

Wat betekent 'bestellen is betalen'?

Dit principe betekent dat ouders voortaan betalen voor de door hen gereserveerde opvangdagen. Dit zijn de dagen die opgenomen zijn in het opvangplan (zie kader 1 'opvangplan'). Dit is een verandering: vroeger betaalden ouders vaak enkel voor de opvangdagen die ze effectief gebruikten.

Het nieuwe principe 'opvang bestellen is opvang betalen' geldt enkel voor opvangorganisaties die subsidies krijgen voor het inkomensstarief (trap 2). De bedoeling is immers om de gesubsidieerde kindplaatsen optimaal te benutten: er zijn veel wachtlijsten, niet alle gezinnen hebben nood aan voltijdse opvang en we willen zo veel mogelijk ouders aan een inkomensgerelateerde opvangplaats helpen. Bovendien kan de opvangorganisatie op die manier zelf een goede planning maken en inschatten op welke inkomsten ze kan rekenen. Dat is belangrijk voor de financiële leefbaarheid van de sector.

Organisaties zijn wel verplicht om twee uitzonderingen toe te staan: ouders betalen niet voor de collectieve sluitingsdagen van de opvang en voor gerechtvaardigde afwezigheidsdagen. Het maakt niet uit waarom het kind afwezig is: ziekte, een snipperdag van de ouders, een dagje oma en opa... Op de gerechtvaardigde afwezigheidsdagen – oftewel 'respijtdagen' – kan het kind afwezig zijn zonder dat de ouders moeten betalen. Wie op jaarbasis voltijds opvang gebruikt, heeft recht op minimaal 18 gerechtvaardigde afwezigheidsdagen. Wanneer deze dagen zijn opgebruikt, betalen de ouders een prijs die de opvang zelf bepaalt (met als plafond het maximum inkomensstarief van € 27,72 per dag). De opvang moet hier wel op een redelijke wijze mee omgaan.

Belangrijk aandachtspunt: opvangorganisaties kunnen ervoor kiezen om, bijvoorbeeld vanuit sociaal oogpunt, de ouders meer gerechtvaardigde afwezigheidsdagen toe te staan. De regeling die je opvang voor de gerechtvaardigde afwezigheidsdagen hanteert, moet voor alle ouders duidelijk in het huishoudelijk reglement en het opvangplan staan.

Meer details vind je op www.kindengezin.be/img/opvangplan-betalen-gereserveerde-opvangdagen.pdf. Er is tijd tot ten laatste 1 april 2015 om dit systeem toe te passen. Tot dan kan blijven gelden wat nu staat neergeschreven in je huishoudelijk reglement en de schriftelijke overeenkomst met de ouders. Kies je ervoor om dit principe al eerder toe te passen, dan herwerk je eerst het huishoudelijk reglement en de schriftelijke overeenkomst met ouders. Houd er rekening mee dat de opvang een bestaande overeenkomst met ouders niet eenzijdig kan wijzigen. Zie vraag 3.

Schriftelijke overeenkomst? Huishoudelijk reglement?

Bij de start van de opvangperiode sluit je met ouders een schriftelijke overeenkomst af. Daarin staan specifieke zaken voor de opvang van het kind: het opvangplan (zie kader 1), het (inkomensgerelateerde) tarief, de startdatum, enzovoort. Ouders en opvangorganisatie ondertekenen dit voor akkoord. Een schriftelijke overeenkomst met de ouders kan de opvang niet eenzijdig wijzigen: een nieuwe overeenkomst wordt telkens in overleg met de ouders gemaakt.

In het huishoudelijk reglement komt alle informatie over de werking en de leefregels van jouw opvangorganisatie. Vanaf ten laatste 1 april 2015 heeft elke opvang (voor elke opvanglocatie) zo'n document nodig. Hierin staat uitgelegd over welke soort opvang het gaat, bijvoorbeeld opvang van baby's en peuters, buitenschoolse opvang, flexibele opvang of inclusieve opvang. De naam, contactgegevens, openingsdagen, openingsuren, collectieve sluitingsdagen, enzovoort. Het prijsbeleid en eventuele voorrangregels staan vermeld. Ook eventuele maatregelen bij niet-naleving van de afspraken worden opgelijst.

Dit document gaat eenzijdig uit van de opvangorganisator en is voor elk gezin op dezelfde manier van toepassing. Ouders ondertekenen dit ter kennisneming. Verder stel je dit document ter beschikking voor elke geïnteresseerde. Bijvoorbeeld door het te publiceren op de website van de opvang of door het mee te geven telkens wanneer iemand ernaar vraagt.

Het huishoudelijk reglement kan de opvang wel eenzijdig aanpassen. Elke verandering met een impact op de gezinnen – bijvoorbeeld een aanpassing van het prijsbeleid, een verhoging van de waarborg of een langere opzegperiode – moet wel minstens twee maanden vooraf meegedeeld worden. Als de ouders niet akkoord gaan, kunnen ze het contract met de opvang (de schriftelijke overeenkomst) zonder kosten opzeggen. Bij elke wijziging in het huishoudelijk reglement krijgen de ouders hiervan een schriftelijk exemplaar en tekenen ze dit opnieuw ter kennisneming.

Meer info

Meer info over opvangplan, 'bestellen is betalen', het wegvallen van het derde dagdeel, de schriftelijke overeenkomst en het huishoudelijk reglement vind je op www.kindengezin.be/kinderopvang/nieuw-decreet/inkomensstarief/#Info-voor-de-opvang

Leefruimte per kind?

Per kind voorzie je minimaal 5 m²: daarin zit de rustruimte vervat én minstens 3 m² leefruimte. Over de grootte van de rustruimte is er geen exacte bepaling. Zolang er maar voldoende plaats is om de bedden op een correcte manier te plaatsen. Bij de grootte van de leefruimte wordt ook alle oppervlakte meegerekend die voor spel wordt gebruikt. Denk aan een tafel waaraan kinderen mogen spelen, een kast met speelgoed, enzovoort. Wanneer de verzorgingsruimte in een apart lokaal is waar kinderen niet kunnen of mogen spelen, wordt die oppervlakte niet meegerekend. Het belangrijkste is dat elk kind minstens 3 m² leefruimte heeft en minstens 5 m² in totaal.

Waarom wil het decreet per kind een bepaalde oppervlakte? Kinderen hebben voldoende ruimte nodig om zich te kunnen ontplooiën en ontwikkelen. Een te kleine ruimte nodigt niet uit tot bewegen, er is kans op overprikkeling en kinderen leren zich minder goed oriënteren. Met voldoende ruimte kun je plaats bieden aan zowel rustig als actief spel terwijl de veiligheid gegarandeerd blijft. Jongere kinderen worden er niet omvergelopen door oudere kinderen, kinderen hoeven niet vlak achter een deur te spelen, enzovoort.

Buitenruimte?

Nu geldt voor alle opvang dat er een buitenruimte moet zijn. Die hoeft – bijvoorbeeld voor de gezinsopvang – niet per se te grenzen aan het gebouw. Een park om de hoek is even goed als een eigen tuin. Als je dit op een vlotte en veilige manier met de kinderen kunt bereiken, dan wordt dat als buitenruimte ook toegelaten.

Waarom zet het decreet in op buitenruimte? Licht en zuurstof zijn belangrijk voor de gezondheid. Daarnaast draagt buiten spelen op een unieke manier bij aan de ontwikkeling van kinderen. Buitenspel nodigt uit tot grotere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen). Buiten ervaren kinderen andere zintuiglijke prikkels en nieuwe exploratiemogelijkheden die leiden tot inzichten. Door buiten om te gaan met andere uitdagingen, bouwen kinderen ook verder aan hun zelfvertrouwen.

Taalbeleid?

Voor een vergunning geldt: de verantwoordelijke en minstens één begeleider kennen Nederlands. Om subsidies te bekommen, is er meer nodig. Dan hebben alle begeleiders een goed kennisniveau van het Nederlands én heeft de opvangorganisatie een heus taalbeleid. Eerder al werkte Kind en Gezin hiervoor inspirerend materiaal uit: www.kindengezin.be/nieuws-en-actualiteit/2011/20110623-een-taalbeleid-in-de-opvang-ondersteunend-materiaal.jsp. Een goed taalbeleid bevat volgens het decreet minstens deze twee elementen: Nederlandse taalverwerving stimuleren en positieve aandacht voor de thuistaal van het kind.

1. Via taal krijgen kinderen de kans om zichzelf uit te drukken en te communiceren. Een goede taalontwikkeling heeft daarom invloed op het welbevinden van kinderen en op de relaties die kinderen met andere mensen aangaan. Het is dus belangrijk voor zowel hun emotionele als intellectuele groei. Hoe werk je aan die taalstimulering? Al doende, natuurlijk, leuk en ongedwongen werkt het beste. Speel in op wat de kinderen zelf aanbrengen en houd het concreet. Je kunt voorlezen, zingen, van alles benoemen... Zo zet de opvang in op het verwerven van de Nederlandse taal, bij het kind en de ouders.

2. Dit is echter geen eenzijdige focus. Het decreet erkent dat kinderen één- of meertalig kunnen zijn, al wat Nederlands kennen of nog helemaal niet. Daarom heeft de opvang ook aandacht voor de thuistaal van het kind. Daarvoor werk je samen met de ouders. Concreet raadt Kind en Gezin begeleiders aan om kinderen en ouders te begroeten in verschillende talen en enkele veelvoorkomende woorden (eten, komen, slapen, spelen) en troostwoordjes in de thuistaal van het kind te leren. Zo ervaart het kind dat zijn taal welkom en even bruikbaar is voor communicatie als de andere taal. Wanneer ouders voelen dat hun thuistaal een volwaardige plaats krijgt in de opvang, kunnen zij makkelijker een vertrouwensband aangaan. Het helpt bovendien in de verwerving van de Nederlandse taal.

In je taalbeleid ondersteun je alle medewerkers hoe ze de natuurlijke taalverwerving bij kinderen kunnen stimuleren en hoe ze hierover in overleg kunnen gaan met de ouders. ◀